

Arts escèniques a Mataró

TEMPORADA DE TEATRE
febrer | maig 2023

TERRA BAIXA (RECONSTRUCCIÓ D'UN CRIM) D'ÀNGEL GUIMERÀ, VERSIÓ DE PABLO LEY

28 | MAIG | 2023

©DavidRuano

©DavidRuano

L'obra més universal d'Àngel Guimerà sobre el bé i el mal.

Terra baixa és, per sobre de tot, una obra de teatre d'emoció trepidant que llisca pel drama rural cap a la tragèdia romàntica per esclatar, en un últim crit alliberador, després d'haver assassinat l'amo: «He mort el llop! He mort el llop! He mort el llop!». Tres vegades, a fi que quedi clar. El bé triomfa sobre el mal, la virtut sobre el vici, la puresa de les muntanyes sobre la mesquinesa de la terra baixa. Darrere del crim passional del protagonista, hi batega clarament un drama social que, llegit des del segle XXI, anticipa de moltes maneres la història del segle XX.

Durada: 2 hores i 30 minuts

FITXA ARTÍSTICA

Autoria: Àngel Guimerà
Direcció: Carme Portaceli
Dramatúrgia: Pablo Ley i Carme Portaceli
Versió: Pablo Ley
Intèrprets: Pepo Blasco, Laura Conejero, Mohamed El Bouhali, Borja Espinosa, Eduard Farelo, Mercè Mariné, Roser Pujol, Manel Sans, Kathy Sey i Anna Ycobalzeta
Escenografia: Paco Azorín
Vestuari: Carlota Ferrer
Il·luminació: Ignasi Camprodon
Espai sonor: Jordi Collet
Vídeo: Miquel Àngel Raió
Moviment: Ferran Carvajal
Ajudantia de direcció: Montse Tixé
Producció: Teatre Nacional de Catalunya

Us agrairíem que apaguéssiu els mòbils, desactivéssiu les alarmes sonores i continguéssiu els estossecs.
Un mocador redueix notablement el soroll.

SOBRE LA PROPOSTA

El treballador (Manelic) que s'enfronta a l'amo (Sebastià) per alliberar el seu futur (Marta) és un transsumpte de la lluita de classes i no cal tenir gaire imaginació per veure-hi un origen no gens remot de la Guerra Civil (amb tantes anticipacions com es vulguin: Setmana Tràgica, Trienni Bolxevic, dictadura de Primo de Rivera...). Segur que Guimerà pensava, a la seva manera, en la justícia social, però difícilment podia imaginar un món en el qual es produís la Revolució Russa o l'auge del feixisme i, encara menys, que la confrontació entre aquestes dues forces acabés en una Guerra Mundial devastadora.

Pablo Ley Fancelli / Carme Portaceli

Una mirada del segle XXI al gran clàssic del teatre català

Pablo Ley converteix el clàssic de Guimerà en un relat detectivesc i en un thriller magnífic sobre la lluita de classes. Sense perdre de vista els orígens ni renunciar a l'essència d'aquest text universal, la dramaturgia de Pablo Ley trasllada Terra baixa al segle XX i hi introdueix dos personatges nous: una periodista i un comissari de policia, en Vinagret. Aquest serà l'encarregat d'investigar un crim: un treballador ha assassinat el seu amo. En Manelic ha matat en Sebastià per alliberar la Marta (i a ell mateix). Una mirada contemporània i trepidant que llisca del drama rural a la tragèdia romàntica per culminar en: «He mort el llop! He mort el llop! He mort el llop!». El crit alliberador de la classe obrera lluitant contra l'opressió. Una història d'intriga i revolta que us deixarà enganxats a la cadira.

LA CONTEMPORANEÏTAT DE *TERRA BAIXA*

Un gran espai. En ell, dins d'ell, uns interrogatoris destinats a detenir el Manelic per enviar-lo al garrot vil pel fet d'haver assassinat un home que pertany a la classe social menestral. Què passa a la Barcelona d'aquell moment, anomenada "la ciutat de les bombes"? Què està passant a Europa? I, vist des d'ara, on apuntaven tots aquests fets, totes aquestes revoltes dels anarquistes i dels socialistes contra un món en què només es pretenia perpetuar l'explotació i, per tant, la manca d'empatia, de compassió?

Com pot ser tan forta i, alhora, tan imperceptible, la influència de la societat, de la política, dels seus valors marcats pels seus interessos, que ens planegen pels nostres caps tot marcant pensaments, opinions, actituds i molta por més o menys conscientment?

Estem en un moment en què a la burgesia del moment (que era el públic de Guimerà) li preocupa molt el moviment obrer, socialista i anarquista, perquè es manifesta a través de la revolta, d'accions terroristes i de situacions violentes que faran que la Barcelona d'aquella època sigui coneguda a tot el món com "la ciutat de les bombes".

Com es va creant, amb tot el que està passant, el panorama europeu que està preparant ja l'arribada del feixisme i quines són les circumstàncies perquè això es doni d'una manera tan natural?

Aquesta obra que mostra el masclisme de la manera en què la societat el considera "normal", de la tirania de l'amo que la societat també considera "normal", de com els treballadors, tot i veient la injustícia i sentint que el que fa l'amo no està bé en absolut, baixen el cap i obeeixen per tal de no perdre la possibilitat de la seva supervivència; de la confusió d'un amor "per obligació" que semblaria apassionat i, fins i tot, desitjat per molts d'ells... Una moral envellida de la que encara hi ha traces al nostre món i que nosaltres volem posar al centre de les nostres crítiques. Volem passar del primer pla al pla general constantment per tal de fer d'aquesta història el símbol d'una situació general que ens ha portat aquí on som ara.

Carme Portaceli